

ROMAN

MARCO LUPO

Hamburg

Kayıp Zamanın Kumu

ÇEVİREN: BETÜL PARLAK

♥ can
çağdaş

MARCO LUPO
HAMBURG
KAYIP ZAMANIN KUMU

Can Çağdaş

Hamburg: Kayıp Zamanın Kumu, Marco Lupo

İtalyanca aslından çeviren: Betül Parlak

Hamburg, La sabbia del tempo scomparso

İlk (bu çeviride kaynak alınan) baskı: il Saggiatore S.r.l., Milano, 2018

© 2018, Il Saggiatore S.r.l., Milano

© 2024, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayım hakları Ajans Letra aracılığıyla satın alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Ekim 2024, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 3 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Didem Bayındır

Editörler: Nükhet Polat, Nazlı Birgen

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Sanat yönetmeni ve kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Melisa Matbaacılık Yayıncılık San ve Dış Tic. Ltd.

Maltepe Mah. Davutpaşa Çiftelhavuzlar Sk. No: 16 Acar San. Sit.

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 45099

ISBN 978-975-07-6437-0

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

MARCO LUPO
HAMBURG
KAYIP ZAMANIN KUMU

ROMAN

İtalyanca aslından çeviren

Betül Parlak

♥can

MARCO LUPO, 1982'de Heidelberg'de doğdu, Taranto'da büyüdü. Bugün Torino'da yaşayan Lupo, kentin tarihî kitapçısı Libreria Internazionale Luxemburg'u işletmenin yanı sıra üyesi olduğu yazar kolektifi Terra-Nullius ve çeşitli dergi ve fanzinler için öykü yazmakta. 2018'de yayımlanan ilk romanı *Hamburg*'la 2019'da Campiello İlk Roman Ödülü'nü aldı.

BETÜL PARLAK, lisans ve lisansüstü eğitimini İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü'nde tamamladı, halen aynı üniversitede Çeviribilim Bölümü'nde öğretim üyesi olarak çalıştı. Emekli olduğu 2017 yılından bu yana sadece kitap çevirisi yapıyor. Umberto Eco, Giorgio Agamben, Antonio Tabucchi, Salvatore Bono, Pierdomenico Baccalario gibi yazarların yapıtlarını dilimize kazandırdı.

İçindekiler

Yangınlar	15
Hamburg	53
Oyuk Adamlar	127
Gece Treni	141
Bahadır	153
Demans Hatıratı	165
Su	209

Hamburg

Dora'ya

“Siz hiç geçiř dönemi olmayan
bir çağda yaşadınız mı?”

P ter Esterh zy, *Hrabal'ın Kitabı*

Yangın mevsimi. Tepeler ve meskûn mahallerin etrafında titreşip duran, ormanların arasına, kutsal kestaneliklere yılan gibi süzülerek giren alevler, bir görünüp bir kaybolan rüzgârın etkisiyle büyürken, yüzlerce insan henüz yanmamış ne varsa kurtarmak için canla başla didiniyor.

Dumanın çizdiği desenleri şehirden görüyor ve akıllarından, yangın çıkarıcılarının bilinmedik adlarını geçiriyorlar. Kundakçılar, dalavereciler, köylüler, mahzun çocuklar.. Belli bir profil de yok, belli bir neden de.

Kasım takvim yapraklarındaki illüstrasyonlara benzer: bulvarlara düşen yapraklar, ayak altında çiğnenen parçacıkların sesi, yılın ilk soğuşundan korunmak için teni saran ağır paltolar.

Ellerini daracık deri eldivenlerle koruyan adamlar vitrindeki kitapların cazibesine kapılarak kitabevine girecekler ve tıpkı yapraklarını dökmüş ağaçlarla dolu bir parkta banka oturmuş komplocular gibi alçak sesle konuşacaklar. Saçı başı düzgün kadınlar bir kitabı sorarken dalgınlıkla istemsizce kaşınacaklar ve oradan tıpkı bir doğum lekesi gibi boyunlarına yayılan bir kızarıklıkla çıkacaklar. Gözleri fıldır fıldır, ayakbabıları harap yeniyetmeler şiir bölümünün raflarındaki tüm kitap sırtlarına dokunacaklar: Günlerdir, aylardır, yüzyıllardır aradıkları bir Al-

man şairin adını telaffuz edecekler. Kederliler, psikiyatri hastaları, kalp rahatsızlığı olanlar, şüpheyle beslenenler, fanatizm tutkunları girecekler içeri. Nihayet koleksiyoncular da damlayacak. Günün farklı anlarında aynı kitap yığınlarına çarpacaklar. Kimi içeri girmeden cep telefonunu kapatacak. Kimi fısıldayarak konuşacak cep telefonunda, sahte İran halısına takılıverecek ayakları, kapağını bile açmayacakları bir kitabın önünde bulacaklar kendilerini. Elias Canetti'nin, Josef Brodski'nin, Allen Ginsberg'in resimlerine bakıp kendinden geçecekler olacak. Kimileri aniden çıkıp gidecek; yüzlerinde küçümseyici bir ifade, dillerinde bir küfürle. Hikâyelerden parçaları, beklenmedik bir şaheseri müjdeleyen kitap tanıtımlarını, ölü yazarların ve hâlâ hayatta olanların yaşamlarına dair araştırmaları okuyacaklar. Polisiye dizisi yazarının aşırı üretkenliğini yorumlayacaklar. Gülecekler. Kendilerini bir Brezilya romanına kaptırmış gibi yapacaklar ve bir kitabın hikâyesini anlatan bir sesi, söndürülen sigaranın ağızda kalan son nefesiyle birlikte çıkan bir sesi dinleyecekler. Satın almayacakları bir romanı ellerinden bırakmaksızın, sözcüklere doğru ilerleyecekler. Girip çıkan insan trafiğinin kısa süreliğine duracağı bir ânı kollayıp, sesin tavsiye ettiği kitabın kapak fiyatını ödeyecekler.

Adamın kaybolan yolun ve değişken rengin cazibesine kapılmış ayakkabıları, parktaki patikanın çakıl ve çamurunda hızla ilerliyor. Koyu kahverengileri, turuncuları, ateş kırmızılarını ve donuk sarıları kapsayan bir renk çeşitliliği. Köklerin, tümseklerin, çukurların karşısında duraklamayan adımların temposuyla, parmak uçlarında göğüslenen kısa bir yokuş. Ayakkabılar çıplak dallardan bir kubbenin altında, soğuşun yasakladığı hazların önünde yavaşlıyorlar: Doğa saklanıyor, tomurcukları dondan koruyor, rüzgârla un ufak olan, yağmurda yoldan geçenlerin ağırlığıyla çignenen, belediye bahçıvanlarından ba-

zılarının toplayıp bir kenara yığıdığı maddelerde kendini yeniliyor. Ayakkabılar meydanı kat edip taksi şoförlerinin müşteri beklediği köşeye varıyorlar, hava siyah toz tabakalarıyla sararmış, güneş pusta sarı bir leke gibi başını uzatıyor. Revakların altında birkaç saniyeliğine karanlıkta kalıyorlar, sonra yolları bir hamburger kâğıdıyla keşişmeden az önce yeniden loş ışığa çıkıyorlar. Olsa olsa yüz adım sonra girişteki yıpranmış paspasa tabanlarını sürtüyorlar, önce biri ardından öteki parkeye çıkıyor ve edebiyat masasına bir adım kala duruyorlar.

Kitabevinin serebrumun, subkortikal kısmıyla iletişim kuran bir koridor gibi olduğunu düşünüyor sıklıkla: Akvaryumlara ayrılmış bölümü sorarak içeri girer; selam vermeden rasgele bir rafa koşar; hareketsiz ve kolları kaskatı dikilir; tavukçuluğa dair bir elkitabının başlığını telaffuz eder; kaynalarının önünde tepkisiz kalmalarını sağlayacak vurucu bir şey ararken canları çıkar ve (yeni çıkanlar masasındaki) ikinci paragrafında oral seks geçen o tek kitabı kaparlar; boşanmanın şaşkına çevirdiği arkadaşlarına pek takdir ettikleri bir kitabı, *Savaş Sanatı'nı* (bulaşıcı bir saflıkla) hediye etmeyi önerirler.

Bazen kâğıt üzerindeki tüm hikâyelerle, nefes alan, öksüren, parmaklarını açık sayfadaki belli bir noktaya doğru hareket ettiren bedenlerin konuk ettiği hikâyelerin kim bilir kaç noktada keşişebileceği düşüncesi aklını karıştırıyor.

Bir konuyu, bir başlığı, bir yazarın adını hatırlaması gerektiğinde, belleğinin etrafına neredeyse kendiliğinden tezahür eden bir çit çekmeye, alanı daraltmaya çalışıyor. Bakışlarıyla kimi takip edeceğini seçmesi; onu estetik önyargılar, varsayımlar, ıskartaya çıkarılmaya mahkûm fikirler ağından çıkarması gerekiyor. Bunu bir müşterinin isteği doğrultusunda bir roman seçerken yapabilir. Eğer

biri ölümden, acıdan, ayrılıktan, uçuruma sürüklenen hayatlardan, ailevi kıyametlerden, ruh parçalayıcı ihanetlerden bahsetmeyen bir roman isterse. Eğer biri, sadece yüzeysel seviyede teskin edici kalarak, yaşamsal döngüsünü boşluğa düşmeden tamamlayan bir hikâye isterse, işte o vakit daima o taleplerle özdeşleştiği birkaç rafı işaret ediyor. Bu sırada çiti biraz daha yükselterek seçtiği kişiyi bakışlarıyla takip ediyor. Adamın tıpkı bir taç gibi koruyup gözettiği sessizliğinin ardında neyin devinip durduğunu soruyor kendine. İzlemeyi sürdürüyor ve bir klasikler dizisinin alfabetik sırasını görmek için eğilen adamın belli yazarları aradığını bir çırpıda anlıyor.

Tükenmiş kitapların, kısa bir süre önce, birkaç gün önce ve birkaç yıl önce satılanların yerlerini hatırlıyor. Bazen bir müşterinin bakışlarıyla çizdiği hattan aradığı yazarın adını tahmin etmeye çalışıyor. Canı istediğinde bir kitabın adını söyleyiveriyor, işte o anda kitap arayan kişinin sanki biraz önce duyduğu şey imkânsızmış, sanki birileri okuma arzusuna dair bir araştırma yapmaktaymış da henüz dile getirmediği bir soruya yanıt bulmuş gibi yaşıya ona doğru döndüğünü görüyor. Bu durumlarda bir şey olur. Gözler, kasılmış beden, giysilerin gem vurduğu kasların, sözcükleri mimiklerle değiştiren maskenin etkisini mahveder. Hemen hemen her şeyi açıklayan bir ışık vardır gözlerde, sesin kullandığı ifade biçimiyle örtüşmeksizin özgün renklerinde patlarlar: Adam şaşkınlığını kontrol etmeye çalışıyor, kendisine dair yanlış bir izlenim vermeme çabasında. Alışlageldik sesler üretirken dilini denetler ve seçtiği vurgunun her detayını özenle oluşturuyor. Ama kendini göremiyor, gözlerini hayal edemediği gibi, karşısında durup kendini dinleyen kişinin gözlerindeki yansımaları da bulamıyor, çünkü karşısındaki adam çıplakken yeniden ürettiğimiz o yaşamsal dilin göstergelerini dönüştürmeyi öğrenmiş biri.

Gün bitiminde kitapçı, ahşap tezgâhı hırgürle, müdavimlerin tırnaklarıyla ya da bir köpeğin tırmalamasıyla çentik çizik olmuş bir bara oturuyor. Akşamın susuzluğuyla kırmızı şarap içiyor ve birkaç saat önce gözlemlediği adamı yeniden düşünüyor. Zayıf bir bedeni örten siyah bir palto, asabi, yüzü tıraşlı, kafası tıraşlı, koyu, neredeyse kapkara kaşlı, çok açık renk –sanki yeşile çalan bir gri sanki– gözlü bir adam. Adam ayrılmadan önce bir kitabı her yerde aradığını, o kitaptan çok söz edildiğini duyduğunu, birilerinin kitabın her sözcüğünü bildiğini söylemişti. Sanki hiç var olmayan bir kitap, diye düşünüyor kitapçı kadehindeki şarabı bitirirken. Hiçbir arama motorunun hatırlamadığı sayfalar. Kitabevinin dahili arşivinde, dağıtımçıların arama sistemlerinde, ikinci el kitap satanların ilanlarında izine rastlanmayan bir yazar. Aksi olamayacağından emin. Yazarın kitaplarını bildiği halde yalan söylemeye karar verdi.

Kitabevindeki adam, “Sanki biri ya da bir şey, söz konusu bilgileri silmeye karar vermiş,” demişti. “Bu kitabı duyduğumdan beri sahip olduğum kitapları, satın aldıklarımı ve bir hatırlatma notu gibi karşımda duran yeni çıkanlar yığınının ardında saklı bulduklarımı okuyamıyorum.”

Kitapçı bardan henüz yakmadığı sigarasıyla çıkıyor, yakmadan önce loş sokaklara, tepelerden yukarı tırmanan, karanlığa gömülen nesnelerin silüetleri ve çatıların etrafını sarıp sarmalayan ince sise bakıyor; sanki güne ait her şey ışıkla birlikte kaybolup gitmiş gibi. Dumanla yoğrulmuş hava ânında öksürmesine neden oluyor, bunun üzerine rüzgâr olmamasına ve bu yaptığının gülünç olduğunu düşünmesine rağmen, avuç içlerini siper ederek sigarasını yakıyor. Bir şeyler onu yıllardır böyle yapmaya itiyor.

Metal bir masaya oturmuş iki adam gün sonu trafiğinin ışıklarına bakıyor.

Roberto gözlerini kısarak sigaradan keçeleşmiş sesiyle konuşuyor. Onları karanlıktan ve sisten ayıran barın dış mekânındalar, Luca onu dinlerken sakalını kaşıyor, parmaklarını sertleşmiş teninde gezdiriyor.

İşten çıktıktan sonra bir şey bulduğunu anlatıyor. Önce Luis Cernuda Kitabevi'ne uğradı; ileri görüşlü bir yayıncının iki yüzyıl önce açtığı, İtalyan okurlara yönelik eserler basmış ve dünya şaheserlerinin çevirilerini yayımlamış bir yer. Yeni çıkanlara göz attı, kitapçıyla konuştu. Oradan çıkınca ikinci el kitap satan dükkâna kadar birkaç dakika daha yürüdü. Raflarda araştırma yapmak, yıpranmış kitap sırtlarını gözden geçirmek için saatler harcadı. Dış kapağı olmayan bir kitabın buruş buruş iç kapağına dokunurken nefesinde bir hırıltı, bir astım belirtisi duydu. Birkaç müşterinin ona baktığını fark etti. Çelikten dikenler soluğunu keserken gizliden gizliye ona bakıyorlardı. Rus Devrimi'ne ayrılmış bir masaya yaslandı ve yıllar içinde öğrendiği bir sekansla yeniden yavaş yavaş nefes almaya başlayarak apneyi def etmeyi başardı.

Luca kadehlere şarap doldururken düşen bir damlayı parmağıyla kuruluyor.

“Aldın mı o kitabı?”

Baskısı tükenmiş kitabı paltosunun cebinden çıkarıyor ve ona uzatıyor. Luca karton kapağa parmak uçlarıyla hafifçe dokunuyor, kitabı açıyor ve pamuk iplikli cildini ve dış kenarlardaki koyu lekeleri fark ediyor. Birinci bölüm dışında neredeyse tüm sayfaları eksik. Eksik sayfalardan yapılmış inanılmaz bir keşif: Sanki biri kasıtlı olarak yırtmış. Adı da kısa: *Oyuk Adamlar*. Yayın tarihi 1989, yayıncısı belli değil, yazar adı bir kısaltma: M.D.

Kitabı alıp kasaya gittiğinde tuhaf bir şey oldu: Uzun kır saçlı kasiyer bu kitabın nereden çıktığını anlayamadı. Stoklarında görünmüyordu ve ne kadar ücret talep edeceğini bilemedi. Uzlaşmanın bir yolunu bulup antika bir kitap gibi fiyat biçtiler.

Luca, Roberto'nun buna benzer nesnelere aramaya nasıl da önem verdiğini biliyor ve çocukluğundan, çok küçük yaşta ölen annesinden ve onunla konuşmayı beceremeyen babasından haberdar. O kaybolmuş kitapları arama saplantısının gücünü biliyor. Bir hikâyeye anlatsınlar diye onları karanlığın nizamından kurtarmak. Rasgele bir bara oturup arada sırada yoldan geçen arabaların farlarıyla aydınlanan pürüzsüz başını ovuşturarak saatlerce ondan bahsederek, o yeniden doğuşa saygı duymak.

Okurken gözlerini kapatıyor ve sesini alçaltıyor. Dinleyicilerin çoğu deri ve yün katmanlarından kurtulduysa da Roberto'nun paltosu hâlâ üzerinde. Hecelerin üstüne basa basa okurken, dinleyenlerle göz teması kurmaktan kaçınıyor.

Birbirini tanımayan bir grup insan, yaklaşık bir yıldır 229 Rue Saint-Jacques'ta buluşuyor; burası felsefe fakültesinin karşısında, Abruzzo'luların işlettiği pizzacı'nın yanında, ağaçlıklı bir yola bakan bir mekân. Sıra sıra üzerinde çalıştıkları metinlerden fragmanlar okuyorlar.

Kuralları var ve hepsi oldukça titiz biçimde bu kurallara uyuyor. Sızlanma ve şikâyet yok, hayatlarında olup bitenleri okunacak sayfalara dönüştürüyorlar. Edebiyat yeteneği olan bir psikoterapistin hastaları olabilirler. Ama değiller. Nadiren temas eden sızdırmaz kompartmanlarda yaşıyorlar. Süpermarkette ya da kalabalık bir sokakta karşılaşmaları mümkün ve böyle olduğunda birbirlerini tanıymıyormuş gibi yapıyorlar. Grupta arkadaşlık veya ilişki geliştirilmiyor ama aralarından bazılarının özel olarak görüşmeye karar verdikleri oluyor. Öğrenci, işçi, öğretmen, memur, işsizlerden müteşekkil bir grup. İçlerinden ikisi emeklilik hayali kuruyor.

Okunan metinlere müdahale etmek gibi bir alışkanlıkları yok. Alkışlamıyor, yorum yapmıyor, birbirlerini tebrik etmiyorlar. Rastlantısal bir sırayla okuyor ve grubu yabancılardan korumuyorlar. Mekâna giren birinin içinden bir şey söylemek, az önce okunan bir bölümle dalga geçmek ya da bir düzeltme yapılmasını tavsiye etmek gelebilir. Böyle bir şey olduğunda başlarıyla kibarca onaylıyor ve uygunsuz bulunan cümlelerini okumayı sürdürüyorlar. Onları çevreleyen mekânın gürültüsünü duymazdan geliyor, yanlarında eşlerini, sevgililerini, aile bireylerini, dostlarını getirmiyorlar. Kimi o anı gerekli ve yeri doldurulamaz bir an gibi yaşıyor, kimi kendi kendine nedenini sormaksızın ânı zamana yayıyor, kimi de çoktan o ânı kendine saklamaya, asla hiç kimseyle konuşmamaya karar vermiş oluyor.

Okudukları sayfaların yayımlanıp yayımlanmamış olmasını dikkate almıyor, pür dikkat yüzleriyle sayfalara odaklanıyorlar. Okuma eylemini, bir arınma ayinin ibadet kuralları mertebesine yükseltiyorlar. Birbirlerinin bedenine girmek için soyunan ve bu esnada bir okuma performansı gerçekleştiren bedenlerden müteşekkil bir top-

lu seks âleminde kendilerinden geçebilirler. Birbirlerinden nefret edebilir, karşılıklı bağırıp çağırabilirler. O mekânı her şeyden intikam almak için kullanabilecek noktaya gelebilirler. Her birinin yakıp yıkmak, mahvetmek, düşmek için bir nedeni var.

Oysa tek yaptıkları önceki pazartesilerde tekrarlanıp duranı onaylamak. Haftanın ilk günü mekânın girişinde buluşuyorlar: İçki, sigara içiyor; dinlemeye ve dinlenmeye hazırlanıyorlar.

Luca, *Oyuk Adamlar*'ın bulunmasından bir hafta sonra Paris'e gitti. Bulvarlarda yürümek ve Sen Nehri'ni seyretmek için birkaç gün izin almaya karar verdi.

Rue de Lappe 49 adresinde, delilerin, geçmişi olmayan kadınların, hayatında en az bir kez fal baktırmayı düşünmüş olanların ve fal baktırmaktan ancak ölünce vazgeçeceklerin bulunduğu, isimsiz bir barın kepengi var. Bunların, herkesin Jodorowsky diye tanıdığı bir adamın talebeleri oldukları söyleniyordu.

Kepenge vuruyor ama ses veren ya da beklemesini söyleyen kimse olmayınca, biraz daha yürümeye karar veriyor.

Uzun süre belleğinde kalmış olağanüstü görüntüleri öne çıkararak bir manzara kesiti görüyor ve Bastille Hapishanesi'nin yanından geçerken, kendini çocukluğunda, küçücük hali, pembe teniyle, sirke kokan zeminde bir sıra kurşun askercinin ve piyadelerin silahlarını koparır-casına çekip alan, saldıran, yakıp yıkan, bağırarak tahtadan üç sıra kadın ve erkek figürünün üzerine eğilmiş oynarken bulabileceğini biliyor.

Kapkaralık Sen Nehri'ni ayaklarının altında hissediyor, yükselip kabardığını ve yosun tutmuş tuğlalara çarptığını hissediyor, üstünde ahmak bir ip cambazı gibi

yürürken nehrin uzadığını görüyor ve köprü bittiğinde nihayet istikametini anlıyor.

Hafızası Rue Saint-Benoît diyor. Pazar günü ya da bir ulusal bayram olmasa önce Rue de Buci'deki pazara uğrayıp bir demet papatya alacağını biliyor ya da bildiğini hayal ediyor ve yine biliyor ki böyle yapması onu ta otuz yıl önceki bir şubata yaklaştırabilirdi.

Demeti önce sol sonra sağ eliyle tutar ve tedbirli davranma isteği ya da papatyalara saygısından gidişatının hızına, kollarının hareketine özen gösterirdi, aksi takdirde Marguerite Duras'nın kapısına hırpalanmış beyaz bir armağan bırakmak için bunca zahmete değmezdi.

Binaya aşağıdan yukarıya doğru bakmak ve badem gözlü kadının bağlaç kullanmaksızın birbiri ardına sıraladığı cümlelerden oluşan kısa dilini sergilediği salonu hayal etmek; girip çıkan paltoları ve edebiyatçılara özgü şiirsel imtiyazlarla ifade edilen selamlaşma, teşekkür ve soru trafiğini görmek –sesimin titremesini bağışlayın–, yıllarca yatağa pijamalı ya da iç çamaşırızsız giren katliamların hakikatlerini saklayan sırlar gibi sadece ölümlerin ifşa edebileceği bir sırrı bilmek ve bir şubat öğleden sonrasında Marguerite'i yazı masasına oturmuş, Edda Melon'un ve çiçekli gömleklili bir adamın sorularına yanıt verirken hayal etmek; yanıtlarında bir tekrara düştüğünü ve düşmenin kaçınılmaz olduğunu, hatta tekrarların da öyle olduğunu, bunun bir tarzı olmadığını itiraf ettiğini hayal etmek; adamın onu dudaklarını siyah bir mendille kurularken gördüğünü, midesini dolduran alkol kokusunu hissettiğini, hem damarlarında dolaştığından hem de bizi dünyaya kimin getirdiğini bilmememize izin verilmesi gerektiğinden, sırrının ifşa edilemeyeceğini bilmek.

Belki ses sadece dinlemesini istiyor, bir süredir kafasına takılan soruyu, ensesinin terlediği ve karıncalanan

ellerinin uyuştuğu gecelerde onu düşlerinden alıkoyan soruyu dahi sormuyor.

Belki yazı masasının önündeki adamın sesi sadece yorgundur. Bildiğimiz dünyaya güvenmemek, nasıl doğduğumuza ve dünyaya nasıl getirildiğimize dair şüpheler taşımak; dünyayı kimin yarattığından ya da bize kimin sahip çıktığından ya da kimin hiç görünmeden ortadan kaybolduğundan ve her şeyi yoluna koyan zamanın ifşa ettiği biyolojik hakikatler de dahil olmak üzere tüm yalanlardan kuşku duymak.

Marguerite babasının kızı olmadığını biliyordu.

Luca, Montmartre'da geziniyor. Bir duvarı aşarak maddenin hakkından gelen Marcel Aymé. Turistler arasında onu tanıyan yok. Duvargeçen anıtı yıllarca yaşadığı apartman dairesinin karşısında. Görünmez adamın yarısı görünüyor. O, her neyse ve belki de her ne idiye öyle kalmış. Luca sabahleyin aynayı hatırlıyor, gördüğü şeyle tam anlamıyla örtüşmediği hissiyatı. Marguerite'in gözlerini ve annesinin yüzünü düşünüyor. Bebekliğinden çocukluğuna ve gençliğine kadar geçirdiği metamorfozlarının hikâyesini yeniden görüyor ve onu bulunması gereken yere götüren yolu tanıyor.

Sen Nehri boyunca, Notre-Dame, Pont au Doble, Petit-Pont, Shakespeare and Company: Birinci katta birileri piyano çalıyor.

Pont des Arts'dan geçiyor ve Vert-Galant burnunu ve gemileri izliyor. IV. Henry'nin atlı heykelini görmezden geliyor. François Mitterand rıhtımındaki kitap tezgâhlarında, içinde yazarın ithafının olduğu bir kitap buluyor: İtalyanca kısa bir roman, romanda yangın bombalarıyla yakılan kentlerin ve katliamların görselleri var. Yayın yılı 1987, bildiği bir yayınevi değil. Kitabın parasını ödüyor ve dönüş yolculuğunda yanına alıyor.

Yangın mevsimi Hamburg'u sardığında, şehir, yalnızca fiziksel bir yıkımın değil, derin bir tarihi ve kişisel dönüşümün de eşiğindedir. İlk soğuklardan kaçan insanlar, çareyi bir kitabevine sığınmakta, tütün kokan rafların arasında kendilerine dair bir şeyler aramakta bulurlar. Çok uzakta olmayan bir yerde, birbirini tanımayan bir grup insan, her pazartesi aynı saatte, seçtikleri kitaplardan bölümler okumak için bir araya gelir.

Bir gün, okuma ritüelinin katılımcılarından biri, izini kaybettiren bir yazarın birkaç romanını yanında getirir. Kitapların gizemli yazarı, onları 1943 Hamburg'unun yıkıntılarının, bombardıman uçaklarının yol açtığı ateş fırtınalarının, yeraltı sığınaklarına mahkûm, dehşetin her tür lüsünü tatmış hayatların ortasına götürür. Bu hayatlardan birinde vücut bulan çocuk, yıllar sonra kendi hikâyesinin tüm parçalarını toplama ve gerçekten kim olduğunu anlamaya karar verecektir. Sefalet ve çaresizliğin acı yüzü ve aralarında Roosevelt, Churchill ve Hitler'in de bulunduğu hayaletler, onun sözcüklerinde yeniden hayat bulur.

Unutmanın coğrafyası, belleğin anatomik bir haritası ve bir katliamın edebî kaydı niteliğindeki *Hamburg*, kurgu ile gerçeklik, kâbus ile hayaller arasında, aklıktan kesilen seslerin, öfkeden yıpranmış bedenlerin ve kül olmuş anıların tam ortasında heybetli bir amt gibi yükseliyor.

#italyanedebiyatı #bellek #savaş #yıkım #edebiyat #kent

 can

 canyayinlari.com | | | | canyayinlari

roman

ISBN 978-975-07-6437-0

9 789750 764370